

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IV. Cœli Rosa, seu desiderium cælestis Patriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

aut etiam gemmas quam tempus perdere. Homo ex asse diligens mavult sua scripta, Aristophanis aut Cleanthis lucernam, quam Vitellii patinam, aut Promachi lagenam oleant. Hinc quinta diligentie actio.

5. Diligentia studiosissime fugit homines illos otiosos temporis fures, qui & ipsi parum agunt, & laborantes impediunt. Diligentia, colloquia vana abruptit, symposia non accedit, ne paulatim malus contrahatur habitus temporis male collocandi. Ita omnem occasionem perendi temporis pro viribus declinat, nec damnum estimat neglexisse lulum aut ludicra, amisisse sine sua negligentia pecuniam, perdidisse sine culpa sua gratiam; modo non male perdidit tempus omnium thesaurorum maximum.

CAPUT IV.

Celi Rosa, seu, Desiderium celestis Patrie.

§. I.

NON opus hic interpretare; res loquitur. Rosa illa Germanis non ignota, quam illi a coloris amantitate Celi Rosulam vocant, celestis patrie desiderium significat. Hoc animi ardore in patriam mirifice Mater Domini excoluit.

Deus olim precipiens Moysi: *Ascende, inquit, tu & Aaron. Ascenduntque Moses & Aaron, & videntur Deum Israel. & sub pedibus eius quasi opus lapidis sapphirini, & quasi calum eam serenum est.* Petrus Galatinus Hebraeorum laudat doctorem Rabbi Haccados, qui Messiam matrem hic designari ait. Hec illa sedes sapphirina quam Dei filius seipso implevit. Neque in orbe simile opus est visum, Non primam similem visa est, nec habere sequentem. Hinc illa Anselmi voces: *O Domina, nihil tibi aequale est: omne quod est, aut infra te, aut supra te est. Supra te solus Deus; infra te omne illud, quod Deus non est.* Eam Virgo puritatem animi habuit in terra, quam beati nanciscuntur in celo. Etat Virginis beatissimae, ut Paulus loquitur, *conversatio in celis.* Ita nobilissimam agentis & contemplantis vitae mixturam fecit: celo inharebat desideriis, terram illustrabat sanctissimis exemplis.

Beatus Bonaventura cliens Virgini devotissimus, suo stylo Virginem sic fuisse loquentem: Surgebam semper noctis medio, & quantam poteram affectione in templo petebam: Primo gratiam, qua dilectionis praeceptum implerem, & Deum toto corde diligerem. Petebam deinde gratiam amandi & proximum, secundum Dei voluntatem ac beneplacitum. Tertiò petebam, ut vitam mihi Deus ad illud tempus prorogaret, quo nasceretur Virgo, quae Deum esset paritura mater: desiderabam itaque, servaret mihi Deus oculos quibus illam inuener, linguam qua illam laudarem, manus pedesque quibus ei servirem. *Et nunc quae est expectatio mea; nunc Domine, & substantia mea apud te est?* Alii in aliis sua quaerant gaudia; ego verò delectabor in Domino.

Neque solum Virgo beatissima ad Domini pedes cum Magdalenâ sedit aeternas delicias contemplata, sed etiam Marthae obsequis se addixit: nam & filium & seipsam operâ suâ aluit. Itaque contemplantem & agentem vitam mixturâ temperavit laudatissimâ. Vox sapientum est, vitam actuosam esse bonam, meliorem contemplativam, optimam ex utraque mixtam. Atque hanc in Domini matre veneramus. Ut autem hac in oculis esset, & aeternâ coleretur memoriâ, anno millesimo quadragesimo octogesimo quarto, quod Albertus Miraeus refert, in honorem beatissimae Virginis Conceptae institutus est Ordo. Huic Toleti dedit originem Beatrix à Silvâ nobilissima Lusitana femina, Pontifice Innocentio VIII. Vestis religiosa hac fuit, Tunica

A erat candida, velum capitis celi colorem emulabat. Habitus sanè pulcherrimus, & qui vel ipso colore Virginis beatissimae puritatem, & vitam celo inhaerentem representabat. Plurimae aliae eaque diversae religiosae familiae Virginis honori sunt institutae. Exemplo sint istae.

Anno millesimo ducentesimo trigésimo tertio Gregorio IX. Pontifice, tranquillandis Italiae civitatibus Ordo militaris initium habuit, auctore Bartholomaeo Vicentino. Ordini nomen S. Mariae Gloriosa Nobilissimi quique huic religioni sese addixerunt. Muneris sui esse volebant pupillos & viduas defendere, concordiam inter dissidentes conciliare.

Anno 1252. septem Florentini cives initium fecerunt Ordinis Servorum B. Mariae, Martino IV. Pontifice.

Anno 1501. nobilissimus Ordo in honorem divae Virginis ab eventu cepit mirabili. Ludovicus XII. Rex Galliarum suam conjugem Joannam Caroli VIII. sororem repudiavit, duxitque Annam Principem; nec factò color defuit: matrimonium scilicet fuisse violentum, Ludovico XI. patre Joannae imperiosius, quam par fuisset, agente; deinde virginem, quam acceperat, à se reddi. Joanna nihil se opponens, in Christi thalamum denupit, & pro honore Matris Christi initium dedit Ordini novo, Pontifice Alexandro VI. Julius II. & Leo X. Ordinem illum litteris confirmarunt. In eo Virgines Annunciatæ debebant. Harum vestis cinerei coloris fuit, ut poenitentiam mœneret. Candidum velum à capite ad pedes defluebat, quod virgineam puritatem oculis ingerebat: pectore ad imos quoque pedes crux purpurea descendebat, quae Christi in crucem acti memoriam assidue objiceret. Leges huius Partheniæ familiae fuerunt omnino decem, nec plures. Nempe beatissimae Virginis primariae virtutes, quarum nomina ex Evangelis haec recitantur: Prudencia, Humilitas, Paupertas, Veritas, Patientia, Obedientia, Pietas, Cópia, Castitas, Caritas.

Tot alios Ordines honori Virginis beatissimae institutos, nimis hic longum est percernere. Eud non omitendum. Sanctus Rupertus Germaniae Apostolus anno 591. Duce Bavariae Theodeberto Virginitatem cœnobium condidit sub patrocinio aeternae Virginis Mariae. En religiosam familiam nobis tam vicinam à mille & amplius annis institutam!

§. II.

Est & alius Ordo longè amplissimus, in quem multa millia virorum ac seminarum per totum orbem sunt adscripta. Huius Ordinis lex unica ista: Matrem Domini semel quolibet horâ verbis Angeli salutare. Egi-mus hac de re in Trismegisto, & Amulsi; hos libros obsecro, mi Lector, adi & illic dicta in memoriam revoca. Hic addo: Mos iste quorundam divinam Virginem salutandi, totâ Lusitaniâ receptissimus est. Omnes cuiuscunque ordinis & status homines mox caput aperiunt, aliisque omnibus sepositis aeternam Virginem salutant.

Quam verò id Deo gratum sit, non obscure palam fecit anno Christiano 1614. Atque hinc nemo non intelliget, quam cordi Deus habeat suae Matris honorem. Conimbricæ (civitas est Lusitaniæ, eruditionis domicilium) quidam capitalem hostem in insidiis luce dubiâ expectabat, in hanc unam curam intentas, ut transfurum sclopo trajiceret. Ita vigilantissimis oculis inimici adventum exceperit, collineavit, glandem ejaculatus est, fragore viciniam omnem exterruit, sed conatu prorsus irritò. Res mira, & post homines natos pœne inaudita. Nam alter audito horæ pulsû repente constitit, ut pro more Matrem Domini salutarer, nec ad illud loci punctum pervenit, quod nefarius insidiator oculis designarat.

Videte testatissimum divinæ bonitatis argumentum, & quam Deo placeat suam Matrem inter mortales esse venerationi, his praesertim horariis precationibus. Priscis etiam Christianis usitatissimum fuit in horas singulas

Ordo militaris.

Ordo Servorum B. Mariae. Ordo Annunciatarum.

Trismegist. lib. 2. cap. 3. §. 2. Et lib. eodem c. 10. §. 2. Amulsi l. 2. cap. 8. §. 2.

Anton. Balthaz. l. 3. de iaculator. cap. 6.

SS Narcis-
sum & Fel-
cem.
Vide Marci
Vesperi An-
gustam Vin-
delicorum.

gulas frontem cruce signare. In actis Augustanæ mar-
tyris Afræ, missus à Cajo iudice explorator: Cognovi,
ait, eos serò ad te venisse, & scio, quia Christiani erant,
nam in omni horâ signabant fontem cruce, in quâ
Christus eorum passus est.

Hæc quot horis animi ad Deum elevatio incredibi-
liter accendit cælestis patriæ desiderium, quod in Virgi-
ne cælesti veneramur. Nec aliis hic impensis, non aliâ vi
opus est quàm consuetudine. Assuesce, quod facillimum
est, & magis ac magis cæli desiderio incalcesces. Neque
hoc solum: viam quoque signabunt tibi tui gemitus &
quotidiana suspiria. Non difficile illuc iter, quod nuntius
tam frequens præmittitur. Cæli desiderium in homine
sincerè Christiano quotidie crescat, ut non tantum in
omnes horas promptè parati simus hinc migrare, sed
cupiamus etiam cæceteris huius angustias effringi; nec ul-
la res creata ita demulceat, ut præ eâ insuaves videantur
illæ delicias.

3. Reg. x. 11.
v. 17. & 18.

Narrant Regum fasti, Adadam adolescentulum cum
aliquot Idumæis sui parentis famulis è Judæa in Egy-
ptum profugisse Joabi metu. Rex Pharaon benevolè
proptus nobilissimum hunc adolescentem excepit, am-
plam ei domum præbuit, lautam mensam adjecit, agros
assignavit. Atque quod divinæ paginæ testantur, Inve-
nit Adad gratiam coram Pharaone valde, in tantum ut daret
ei uxorem, sororem uxoris sue germanam Taphnes Regina. Ex
hoc conjugio natus est Adado filius Genubath, qui in
Pharaonis palatio cum regiâ prole velut regis filius no-
bilissimam educationem habuit. Itaque Adado plus fa-
vebat exilium, quàm patria: cum longè felicior fuerit in
peregrino, quàm unquam esse potuisset in natali solo, fa-
vore regio & opulentia eximius. Nihilominus ubi Ada-
dus inaudit Joabum & Davidem regem vitâ functos,
Pharaonem adiens. Licet mihi, ait, cum veniâ tuâ in
terram patriam reverti. Cui Pharaon: Quâ enim re, inquit,
apud me indigeas, ut reditum urgeas in patriam? Nullâ, re-
spondet Adado: Nihilominus obsecro te, ut dimittas me: patrii
soli prædulcis amor adeo inhaeret, ut potentius me tra-
hat, quàm magnes ferrum.

Mundi ob-
jectatio-
nes.

Quod Adado Rex Ægyptius, hoc nobis sæpissime
objeçtat mundus. Quâ enim re apud me indigeas? Nomen
geris & decus, in pretio es, omnia tibi feliciter succe-
dunt. Qui autem serio patriam cælestem amat, respon-
det quod Adad: Dimitte me. At opes tibi non desunt, &
victu abundas & fortunis: Dimitte me, obsecro. Sed mun-
dus variæ amicitatis memoriâ replicans: Et volu-
pratibus etiam frueris, inquit, sunt tibi gaudiorum so-
cii, sunt convivia, sunt tripudia, sunt jucundi lusus, sunt
alia hilaritatis invitamenta, quid tibi deest? Fac nihil de-
esse, cum tamen desint plurima: nihilominus, obsecro te,
ut dimittas me. Non possum, ait mundus: est tibi uxor,
sunt liberi, est familia; non possum dimittere; & quod tan-
dem ire cogitas? Si cælum amori est, respondebit pro se
quisque: Vadam in terram meam, malo in patriâ civium
esse infimus, quàm hic in exilio primus. Vadam in ter-
ram meam, cælestem patriam, illuc desideris feror; hic
magnes me ferrum licet frigidissimum trahit, illuc an-
helo. O munde immundissime jam pridem vale: tuis fal-
laciis jam dudum satur sum. Pollicitis ditissimus es, re
vix Codrus. Sed verum esto, sis dives, sis fidus, multa do-
nes, & plura donaturum spondeas; in Regis aut Casar-
is solum me evchas; domum Neronis auream, duplex
Davidis regnum, summas Salomonis voluptates, opu-
lentiam Cæsi, magnificentiam Cyri, fortunas & vi-
ctorias Alexandri Magni, centum & viginti septem
provincias Assueri offeras, quamvis trecentas Helenas,
Estheres septingentas, in conjuges mihi sillas; vale mun-
de, vale non me tenes; Vadam ad terram meam.

Nisi sic Christiani sentiamus, indigni sumus, qui cæ-
lo, qui Beatorum consortio, qui Deo fruamur.

Non verissimè solum, sed & nervosissimè locus
mihi videtur Augustinus: Tanta est, inquit, pulchritudo
& jucunditas lucis aeternæ, ut etiam si non liceret amplius
in ea manere, quàm unus diei morâ, propter hoc solum non
rabiles anni huius vite pleni deliciis, & circumfuentia tem-
poralium bonorum reitè meritorumque contemnerentur. Non enim
falso aut pravo affectu dictum est, Quoniam melior est dies
una in atriis tuis super millia, sed æternitas in cæle-
stibus deliciis?

Hieronymus Cardanus vir oppidò doctus, rari arti-
ficii instrumentum, quo quis seipsum non difficili ritu
sursum trahat, curiosè describit. Si res corporis ad an-
imum transferamus, desiderium beatitudinis, ipsissimum
hoc instrumentum est, quo quis seipsum quotidie læ-
tius ad immensam pertrahat altitudinem, in cælum vis
evehit seipsum sepius in cælum attrahit desideris. Hoc
penes te est. Negligis? tibi uni culpam impinge. Nemo
cælum nauticando diripit, sed vehementer deiderando
& acriter pugnando. Pondus sui molestissimum sentit,
qui dixit: Supra modum gravati sumus, supra virtutem: In-
gemus sumus gravati. Nihilominus tractorio illo in-
strumento seipsum in sublimem pertrahens: Cupio, inquit,
solvi, & esse cum Christo.

Beatus Nicolaus Tolentinus sex totis mensibus ante
obitum singulis noctibus Angelorum symphoniam au-
diit, quæ illi velut gustulum æternitatis beatissima præ-
bebat. Quo igitur desiderio beatitudinis arsisse hunc
virum credimus, qui ad illam tam suaviter invitaturus
nimirum illo eodem, quo Paulus, tractorio instrumento
usus, & seipsum ad astra pertrahens frequentissimè dice-
bat: Cupio dissolvi, & esse cum Christo. Cùmque jam fereus
somnus oculos urgeret, collectis spiritibus extremi voc-
ibus in lætiam erupit insolitam. Ubi causam tam inas-
sitati gaudii quaesissent qui aderant morienti, Ille: Do-
minus meus Jesus, inquit, sanctissima Mater suæ in-
xitus ita me alloquitur: Euge serve bone & fidelis, intra in gan-
dium Domini tui. Sub hæc verba exhalavit animam.

Sanctus Ignatius Lojola tam ardenti desiderio æstua-
bat ex his vinculis evolandi ad Christum, ut quoties
mortis suæ meminisset, temperare à gaudiorum lacry-
mis non posset. Nam illo eodem proptus tractorio in-
strumento ad sidera seipsum attollens: Cupio, aiebat, dis-
solvi, & esse cum Christo, multo mihi melius. Neque id eo
solum, quod summum sibi bonum fruendum obveniret,
sed ut gloriâ Christi tantopere amari coram inureretur.

Beata Monica divi Augustini duplici nomine mater, B. Monica
jam vicina morti cum filio cepit colloqui. Sermo erat Aug. in
prolixus & igneus, & omnis de cælesti eternitate. Eo
his colloquiis nater & filius extollebantur, ut sibi vide-
rentur perambulare cælum, vilescente inter verba mun-
do. Hinc optima mater: Fili, aiebat, quantum ad me,
nihil hic amplius me delectat, res nulla me afficit. Illud
erat unicum, cur diutius vellem vivere, ut te Christia-
num Catholicum viderem. Vota transcendere mea: Et
Catholicum te video, & Dei servum. Quid hic ulterius
facio? migremus in terram meliorem.

Beatus Macarius cæli desiderio apud se statuerat, B. Macarius
quinque omnino diebus ita mentem componere cum
Deo, ut aliud non cogitaret quàm cælum & Deum. Eo
sine iuguriolum observavit, nulli nec interroganti nec
pulsanti responsurus. Initio tam arduæ contemplatio-
nis seipsum cohortatus: En, inquit, ascendis cælum: ca-
ve, ante constitutum tempus relinquo cælum. Hic ordi-
nibus Angelorum interes, hic Deo frueris, hic manes:
nec inferiora repetere ante constitutum diem. Biddum
ita exegit. Sed non tulit cæcodaemonis invidia tam ar-
duam contemplandi virtutem. Nam die tertio cælum
Macarii sic populati cæperunt flammæ, ut etiam sto-
rea, quam

reâ, quam vir sanctus insilitebat, cœperit ardere.

Quod Macarius geminos dies geminalique noctes ardore incredibili perseveravit, utinam nos subinde geminis horis aut horarum partibus faciamus, eâ quidem ratione, ut quis ipse sibi dicat: Humiles ac sordidas cogitationes pelle; relinque terras paululum; ascende cælum, Angelorum choris temet inferre, Deo frui; disspice, quo loco mansurus sis æternum.

Sunt qui totis mensibus vix unquam seriò cælum cogitent, velut Egyptii aratores, quorum nemo cælum aspiciat. Nilus Egypti nominatissimus fluvius, Philone teste, quod aliis regionibus cælum, hoc ipse præstat Egypto. Nam uti cælum pluvius supernè defluentibus terram irrigat, ita Nilus aquis ex imo ascendentibus inundat agros. Hinc aliarum regionum incolæ cælum, Egyptii Nilum aspiciunt, à quo pluviam expectant. Hinc rectissime Seneca: In Egypto, ait, nemo aratorum aspiciat cælum. Simillimè hic dixerim: Nemo amatorum mundi cælestia considerat. Cælum is inanè nomen est; terram inveniunt, terræ spumam, aurum sicut.

Longè aliter ad cælum nati se gerunt. Olim Israëlites: Terra, inquit, ad quam ingredieris possidendam, non est sicut terra Egypti, ubi jactio semine, hororum in moreni aqua ducuntur irrigua: sed montuosa est & campestris, de celo expectans pluvias. Illi nimirum quibus cælestis patria promissa est, quidquid solidæ voluptatis percipiunt, è cælo trahunt, inde is ros fuit optatissimus.

Peregrinatio est vita nostra: cum diu ambulaverimus, deinde redeundum est. Nemo peregrinus patriam non desiderat: etiam fumum.

Optat de patriis posse vivere sociis.

Nescio quâ natale solum dulcedine cunctos

Ducit, & immemores non finit esse sui.

Atque hoc quidem accidit etiam his, quibus extra patriam bene est. Quis jam eorum erit sensus quibus male est? Sed & aliis rebus patriæ desiderium innatum. Bestiæ ad natales larebras ac silvas properant. Aves ipsæ, quamvis alibi saginatae, ad patrios nidulos revertuntur: affluet leones atria petunt. Arbores transplantatæ solum malunt nativum. Ad solum centrunt præcipitant saxa, ad suos fontes & ad mare peregrinata diu flumina recurrunt. Ad spheram suam evolat ignis. Homo solus è peregrinis, quamvis in exilio miserissimus, reditum in beatam patriam non assidue cogit? Hic dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino. Antius è cælo oriundus, terræ inquilinus cælum suspirat. Hoc uno beatoris vite desiderio prohi improbiq; maxime differunt. Probi ut generosa semina in ortus exsurgunt suos; redire cupiunt, unde animò, potiore sui parte, descenderunt. Improbi ortus illius oblii, præter terram vix quidquam sapiunt. Bonum est illis hic esse. Cælum eis desipit, quibus terra sapit. Nimirum tertigenæ terram, cælum affectant caligant; nec ullus abit dies, quin mente illie sint. Hoc iter obstrui nequit.

Omnia possideat, non possidet æthera Minos;

Gratia Dî; animo quolibet ire licet.

Inveniunt hi Dædali alas, quibus in cælum, quoties volunt, evolent. Conversatio eorum in calo est. Has alas forsitan, & volandi artem non nemo desiderat? Jurabimus, & quæ licet, signabimus cælestem hanc semitam. Ergo stemus simul, (ut Isaias loquitur) ardentesque gemitus ad cælum & ad Calites mittamus hoc modo.

§. IV.

Quam ego hodie ad vos, ô beatissimi Calites, suspiriosum (ah) ex intimo pectore prorumpo? Ah! quam me gemere docent mala mea innumera, & innumera vestra, quæ nunquam amitteris, bona. Vos, ô Divi Divæque, diem luctus jam finivistis, vobis ultra sol vester non occidet, & luna vestra non minuetur, quia Deus vobis est in sempiternam lucem. Olim quidem, sed olim tantum

A flevistis, & acerbas lacrimas ut largissimam sementem effudistis, nunc verò ab hac tam tristi semente quam lætos refertis manipulos? Lacrymam omnem abstergit Deus ab omni facie vestra. Fuit, cum etiam in vos suam pharetram mors exoneraret, & animum vobis extorqueret, non uno vulnere. Nunc verò ubi mors aut mortis toxicata spicula? Præcipitavit mortem in sempiternum is, qui morte suâ mori coëgit mortem, eamque propria jussit cadere trulentia. Vos contra statim in monte sublimi, & felici, in monte, in quo Dominus exercituum convivium populis faciet æternum.

Fuit, heu! fuit cum meroribus, angoribus, ac doloribus oppressi tabesceretis, non ausi nisi madidos in cælum oculos emittere. Abijt meror, evanuit angor, dolores fugerunt, oblivioni tradita sunt angustie priores universæ. Quam mutata fors est inter vos & illos, qui vos olim calcaverunt, lacerarunt, jugularunt! Lacrymæ vestre in illorum cælinos transfierunt, triumphus illorum in vestras lacrymas mutavit. Et est nunc, qui omnium vestrum loco tyrannus omnibus inclamet altum: Ecce servi mei comedent, & vos esurietis: Ecce servi mei bibent, & vos sitietis: Ecce servi mei lababuntur, & vos confundemini: Ecce servi mei laudabuntur præ exultatione cordis, & vos clamabitis præ dolore cordis, & præ contritione spiritus ululabitis. Ecce enim ego creo calos novos & terram novam, & non erunt in memoria priora.

Hæc Regis vestri, ô Calites, cui servivistis, vox est in improbos illos, qui servitutem, quam conditori suo debebant, suo seductori præstare maluerunt, cui imperare poterant. Eant nunc, & ex imo Tartarorum spelæo cælinis vos impetant, launis & sibilis proscindant. Non obstitit amplius colubrorum horum vibrantes lingue, sed nec olim oberant iis, quibus Deus erat clypeus, & munimen, & omnia. Ipsi suis se dentibus lacerant, quos in aliorum fixerunt ulcera; & venio perimi se jam dolent, quod in aliorum viscera putant transfundere; nemini magis noxii, quam sibi. Vos jam, ô beatæ phalanges, extra omnem teli jactum in alto ac securò triumphatis, & quidem sine flagello ad triumphalem currum appenso, sine nolâ & assistente carnifice. Brevis erat, imò unius erat momenti afflictio vestra, nunc gaudebitis & exultabitis in sempiternum, & non audietur in vobis ultra vox fletus & vox clamoris. Felicitas vestra hoc uno invidiam maxime, quod invidiam omnem nesciat. Ambitio, livor, contentio ab Elysiis illis domiciliis protul exulant.

Sed heu! quam misere mortales nos exercent hæc pestes, quibus in immortales juris nihil est. Vix hæc ullus honor sine ambitione; nulla hæc sine livore gloria, sine contentione nec infima quidem felicitas: & absint hæc mala, quamdiu tamen honos, quamdiu stat fama? ut fumus evanescent omnia, neque sub sole est, quod æternet. Vos illi æterni soles, ô sancta agmina, quos nullæ unquam sepellent nubes: vos illæ stellæ nunquam occidant. A vobis dies est, quem nox nulla excipit, quem nulla dividit sollicitudo & cura. Ah! quam jure altum taho ad alta illa viridaria suspirium! & tamen ad ignota suspiro gaudia; quid si ea gustassem, quid si fuisset illa expertus? certum mihi est, solo illorum desiderio, velut ab igne cera, tabescerem, & vel millies in vitam vocatus non horrerem, vel iterum milles ac milles è vitæ tormentis ejici, solâ cupidine ac fame cælestium deliciarum illectus. Nunc verò cum eas nec oculus videt, nec auris audit, ardeo tamen & astuant feror desiderio ad voluptates nec auribus nec oculis unquam libatas. Hoc scio, quam laave mihi foret, quam & jucundum, non posse esurire amplius, non sitire, non frigere, non dolere, non posse amplius mori. Quotidiana hæc mala sunt, quæ vitam humanam incurrunt. Et quia tamen hæc beatitudinis pars est, malis carere? imò beatitudo non est, sed ut hæc sit mala illa non esse necessesse est.

se est. Ergo verè eorum esse, non tantum est à miseris procul esse, & ne scire mala, sed & inter voluptates esse, atque deliciis affluere.

§. V.

Gaudium
beatorum
est ineffa-
bile,

ET illas vestras, o cæli cives, quas esse dicam? Gratia sunt volumina, quæ illas concentur oculis subijcere. Sed & piorum voces de illis crebrae sunt, plenæque sensus & affectus. Ah! infantum balburies est, & malè narratum somnium, quidquid scribitur, quidquid dicitur, quidquid canitur de beatorum gaudiis. Vel illorum umbram cogitationes nullæ assequuntur, ne dum voces. Atque hinc est, quod voluptatis tam incomprehensæ cupido, tam facile, tam sepe intepest. Nimirum unus aliquis è silvâ carbonarius, tuguriolum suum quod habitat, vel amplissimis palatiis, quia ignotis, anteposit. Itanos sepe carceres nostros, quos incolimus, stellatis illis regionibus præferimus; oblectatunculæ nostras, quibus fallimur, futuræ anteponimus voluptati. Eheu bis miseri! quibus nec diu, nec sine dolore frui licet perituris gaudiis, nec assequi duratura illa, ob malè cupita peritura. Sic cælum amittimus, & terram non retinemus! Beatos vos o cæli Reges Reginæque, qui maluistis jacturam omnium facere, ut unus vobis esset omnia Deus, qui vos jam innumeris cumulat bonis.

Et incom-
parabile.

Ah! o Deus, ah! quid est, te frui, te intueri, te amare, & amari abs te! formam suam in unum conferant formosi homines omnes, suum splendorem omnes stellæ, suam venustatem omnes flores, omnes gemmæ suam elegantiam, suam pulchritudinem pulchra omnia: hæc, inquam, in unum conferantur universa, colliguntur, & unum quid fiat; ad Deum collatum quid erit? non tantum, quantum nox ad diem, ad solem candela, ad mare una est guttula; adeo venusta omnia, pulchra omnia, bona omnia, præ uno illo pulchro & bono, non rem tantum, sed & nomen amittunt. Hujus boni æterni intuitu beati sunt omnes cælestes: hujus aspectu sic fatiantur, ut fatietas eos captiva sit nulla, nullum fastidium. Torrente sincerissimæ voluptatis inebriantur, nec sitire desinunt; sed itaque desinunt inebriari, & repleri ab ubere consolationis; nam Dominus illorum declinabit super eos, quasi fluvium pacis.

Isa. cap. 66.
v. 11.

O quæta securitas, o quies secura, quam ingemisco, cum cogito de te in hoc turbulento Oceano! O caelestes epulæ! longè suavius est vel miculæ vestras libare, quam annos plurimos saginari è menfis Siculis. Beati, qui esuriem non longam æternis conviviis mutarunt, brevem suum non defecturum nectare solantur, æstum & algorem jucundissimâ temperie, labores omnes non finitura quiete, omnes dolores non perituro gaudio excludunt. Ah! quam jucundum est exilii meminisse in patriâ, tormentorum recordari in gaudiis? Gaudete, o beati cælestes, nullæ vobis amplius erigentur cruces, nullæ volventur rotæ, nullæ induentur molestæ tunicæ, nullæ in vos immitrentur bestię, nullæ vos lacerabunt ungulæ. Ignes, secures, gladii, & omnis feralis supellex in auctores suos rediit, illos æternum exarnificatura, à quibus in infantum carnificinam usurpata est. Gaudete, victores Christiani: prunæ, quas calcastis, jam rosæ vobis sunt; ungulæ, quas purpurastis, liliæ; columnæ, ad quas cæsi estis, trophæa; eraticulæ, in quibus affati estis, refrigeria; cruces, quas vestistis, thalami; saxa, quæ cruciastis, gemmæ; faeces, quas sustinulistis, Favonii; carceres quos habitastis, Elysi campi vobis sunt.

De his omnibus verissimè pronuntiavit orbis cionator Paulus: Circueverunt in melioris, in pellibus caprinis angustati, afflicti, egentes, quorum dignus non erat mundus. Nec est, quod quisquam merito miretur, adeo probos semper vitæque integros, ab improbis fuisse oppressos. A primordio namque religio & innocentia vim patitur. Qui Deo placeret, occiditur, & quidem à fratre;

Heb. cap. 11.
v. 37. & 38.
Probi ab
improbis
semper op-
pressi.

A quod proclivis impietas alienum sanguinem infectetur, à suo est auspiciata. Helias fugatur, Hieremias lapidatur, Isaias secatur, Joannes legis clausula, in puella saltatricis lucra, trucidatur. Eadem reperies omni ævo. Quanti Cæsariano gladio ceciderunt? quanti aggera campi que Christiano fatiscens sanguine, flumina retro egerunt? quam multi dispersi, & palabundi in alio sole calentes terras eiecerunt? sed felix Ecclesia, post tot prælia victrix & triumphans, omnis jam doloris & angustiae secura, quia innixa dilecto sito, sponsa sponso: cujus labris medicamina, tanquam à lacteo puerubere, fugat in medellam; à cujus pectore, tanquam à fonte perennaturo, restinguat sitim in æternæ dulcedinis augmentum.

§. VI.

Hi sunt, qui Prophetiæ spiritu inundati, qui vitæ sanctimoniam clari, qui dispersi, qui vagabundi, patrique solitiores, conversationem suam quærebant in cælo, æternitatis candidati. Itaque oculos attollamus cælo. En Sionis gloriam pro luctu. Etenim hi sunt, qui potum fletu, panem cinere miscuerunt, gloriæ Deo suo macantes: hi qui animam suam, victis castigatione, Deo immolaverunt; qui carnibus & vino sepe etiam pane abstinentes, leguminum pabulo, & aqua potu, carni frenos induerunt. Ex his Paulus, Antonius, Hilariion, Macarius, Stylites, Paphnutius, Arsenius, Theodorus, Daniel, Benedictus, Maurus, Placidus, Damascenus, Bernardus, Dominicus, Franciscus, Bruno, Ignatius, omnem sui amorē ad cælum cælique Regem transulerunt. Post hos, Virgines nubere nescientes, quali perpetuæ carnis oblivione ad paradisi delicias jam adlectæ: faciem frugi & oculos condignos divinæ discipline architecturæ manciparunt custodia. Hæ Apostoli exemplum & monita secutæ, nullum virum noverunt præter Christum, cui maturitatem suam sponsarunt, & in cuius voluntatem totæ concesserunt, soli Deo notæ; adeoque universim compositæ, ut nec alios admiserint, nec suos emisserint oculos, soli libidini cecæ.

Horum omnium animo magni non fuit, ignem risisse ut plumam, rotam amasse ut culcitram, bestias provocasse ut mulcas, flammam calcasse ut rotas; magnam tamen fuit corpori, fuit ossibus, fuit nervis. Magna igitur merces manet tantorum suppliciorum victoribus. Cruore, viciibus, flagris, livore negotiati sunt coronas. Ostende jam illis livores, negabunt esse suos. Sile sanguinem, crudelem te dicent, quod hunc fontem velis stare, qui cælum referat; sudorem mirare, contemnent tanquam vilioris mancipii donativum; vulnera commiserare, pellem dicent integram, quam integrit æternitatis gloria. Magni omnes, sed post pugnam magni. Felices animæ, quæ ne caderent, cadebant quotidie mortuæ, ne morerentur æternum. Bonus Deus, nec tantum pater, sed & pia mater, quæ ut æternum lactet, modico absinthio infantem terret. Ah! si & ego ex illis filiis; imò ab hac matre juguler, ut filius fiam: perque gladium fidei & veræ virtutis experimentum, transirebar in meliorem vitam, imò in pacem Deo coram. Nam quid aliud à primordio fides & probitas, quam juguli debitor; hoc debuit exsolvere tibi.

Jaceat hic inhonorus cinis: animam tantum nunc junge tibi, o Deus, quam non patieris æternum esse viduam, & paradisi exulem.

Sed ad Divos redeo, qui arca candenti veste induti, molliis in hac triumphali, quamvis molestâ tunica, quam in Mileis, purpureis, aut coccineis steterunt ovibus. Ita virtus duritiæ extruitur: ita plurimi cum Bonifacio, Vito, Modesto, ferventi plumbo, oleo, resina, pice, sulphure, tanquam balsamino perfusi rore, omne crudelitatis ingenium contempserunt. Bene Cyprianus: Quis, inquit, non omnibus viribus elaborat, ut cum Christo

rim gaudeat: ut post tormenta & supplicia terrena ad premia divina perveniat: Clauduntur oculi in persecutionibus terre, sed patet cælum; minatur Antichristus, sed Dominus Christus metuit; mors inferitur, sed immortalitas sequitur; oculus mundus eripitur, sed restituito paradisi exhibetur; vita brevis extinguitur, sed æterna reparatur.

Magna est dignitas inter presulas & angustias gloriosum exitum.
Quanta est dignitas, & quanta securitas; exire hinc lætari, exire inter presulas & angustias gloriosum; claudere in momento oculos, quibus homines videbantur & mundus, & aperire eisdem statim ut Deus, videatur & Christus! Tam velociter migrandi quanta felicitas, ut tertis repente subtraharis, & in regnis celestibus reponaris! O regna! o beatitudinem! o delicias sine fine duraturas! Eo totus aspiro, eo mei anhelant genitus. Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est.

Eq. 41. 3. Equando veniam, o Domine J. s. v. & apparebo ante faciem tuam?

Aug. in ps. 43. Nec enim usquam quidquam invenio melius quam te videre. Et mecum sentiens Angustinus: Si invenis me, inquit, quam videre faciem Dei, illic te prepara. V. a. tali amoris tuo, si vel suspicaris aliquid pulchrius, quam est ille a quo est omne pulchrum. Qui fecit omnia, melior est omnibus; qui pulchra fecit, pulchrior est omnibus; qui fortis, fortior est; qui magna, major est. Quidquid amaveris, ille tibi erit: discere amare, in creatura Creatoris, & in factu a factorem; ne teneat te quod ab illo factum est, & amicitia cum, a quo & ipse factus es.

His talibus suspiciis nutriendum est cæli desiderium. Nunc actiones hominis cælum desiderantis in pauca conféro.

ACTIONES CÆLESTIS DESIDERII.

1. Actio cælestis desiderii.
1. Prima omnium actio est hominis cælum animo desiderantis; mundum spernere. Pro thesauro non colliger plumbum, qui aurum pretium cognoverit; deformem Verulamiam non amabit, qui Helenam spectaverit; facile contemnet mundum, qui paulo attentius consideravit cælum.

Secunda.
2. Cæli desiderium difficillima quæque non facilia tantum, sed & jucunda reddit. Qui cælum serid desiderat, laborare, precari, vigilare, inedia tolerare, humi cubare, carnem variis rigoribus atterere, inter suavia numerat. Carnis amor amore cæli superatur. Desiderium desiderio restinguitur: quiddid inde minuitur, hinc crescit. Illa omnia, quæ dixi, dura videntur ei, qui beatitudinem non expendit. Qui cælum desiderat, ingenti spiritu, roto pectore proclamat: Quid mihi, & voluptati, quæ momento perit?

Tertia.
3. Qui cælum ardentius desiderat, seipsum sæpius sic affatur: Nominè melius est brevi tempore dimicare, ferre vallum, arma sumere, famem sumique perpetui, lassescere sub loricâ, ridere ad vulnera, & postea gaudere victorem; quam impatientia unius horulæ servire perpetuo? Quare age, labora, curre, vigila, opus fac Christiani, ministerium tuum imple, sobrius esto. Jam pugnâ tempus est; sequetur victoria non tempus, sed æternitas. In præmium tibi promissum est cælum; aude illud capere. Nihil amantibus durum est; nullus difficilis cupienti labor.

Quarta.
4. Qui cæli cupiditate inflammatur, dies noctesque clamat: Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo, & requiescam? Heu me quia peregrinatio mea prolongata est! Sed non sunt condigne passionis huius temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis c. Domine dilexi decorem domus tue, & locum habitationis gloriæ tuæ d. Vnam petii a Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini, omnibus diebus vitæ meæ c. Beati habitant in domo tuâ, Domine, in secula seculorum laudabunt te f. Lætitia sempiterna super caput eorum; gaudium & exultationem obtinebunt g.

Quinta.
5. Qui cælestis patriæ desiderio ardet, Hieronymi præceptum exactissime observans, egreditur quotidie de carcere, & præsentis laboris ante oculos sibi pingit mercedem. Quo-

Toni. li

Enstoch.
A tescumque in mundo pulchri aliquid aut amant, grati saporis aut rare delectationis vident, audierit, gustaverit, contrectaverit, ad paradysum mente transgreditur, & esse incipit, quod futurus est. Et milles sibi ipse dicit: Hæc omnia & plura cum infinitè majori voluptate possidebimus in cælo.

Sexta.
6. Qui gloriam cælestem sicut et ambigit, quietæ noctis silentium observat: hic stelligerum cælum firmè suspiciens, seipsum Bonaventuræ verbis alloquitur: O Bonaventuræ anima, quid dicere valeo, cum futurum gaudium aspicio? Tam pane præ admiratione deficio, quia gaudium erit intus & extra, subius & supra, circum & circa. Gaudēbis in omnibus gaudēbis de omnibus. O anima, qualis tibi erit dies illa, cum supra omnes has stellas, ad felicissimas illas choreas fueris assumpta; cum tibi tormentum (si jam patienter id sustinueris) converteretur in æternum jubileum? Tunc de omnibus his laudabis Dominum Deum tuum. Misericordias Domini cantabis in æternum.

Septima.
7. Qui cælum in votis habet, quanto magis adversa sentit, & quanto gravius percellitur ærumnis; tanto ille ardentius ad patriam suspirans vociferatur: O domus Dei æterna, tu esto lætitia & consolatio mea: dulcis memoria tui beati nominis, sit revelatio mteroris mei & tædiorum omnium. O bone Jesu, doce me facere voluntatem tuam, ut a spiritu tuo bono deductus, ad illam beatorum civitatem perveniam, ubi est dies æternus, certa securitas, secunda æternitas. Da quæso, Domine Jesu, ut illos totis desideriis & omnibus studiis constanter tendam, quod te ascendisse credo; ut in præsentem quidem miseria, solo teneat corpore, tecum autem semper sum in cogitatione, & ibi sit cor meum, ubi tu es thesaurus meus.

CAPUT V.

Rosa Silvestris, seu, Patientia.

§. I.

Tres patientiæ gradus: 1. Patientia.
C Silvestri Rosæ Patientiam conferimus. Virtus hæc necessaria, non tamen summè ardua: tribus solum gradibus ad eam pervenitur. Primo nomen PATIENTIA, alteri LIBENTER, tertio HILARITER.

Singulos explicamus. Primus Patientiæ gradus est, Patienter, seu, velle potius pati quam peccare; ægrotare malle quam magnum consulere. Atque ita qui non murmurat, non queritur, non indignatur; qui manus dat, & que miseris permittit, hic in primo Patientiæ gradu constitit.

Alter Patientiæ gradus est Libenter, cum quis ad perferenda adversa promptus, nec gravatè collum submittit jugo, aptat se oneri, attemperat se doloribus sine lamentis in montem Golgotha evadit. Hic gradus primo longè altior est.

Tertius Hilariter. Cupere adversis fatigari, & eaque cum gratiarum actione velut donum à cælo admittere.

Videre quam dispari conatu, alii atque alii hos gradus conscenderint. Non male Heli, sed melius Jobus, sed optimè Andreas Apostolus; optimè Paulus, optimè Ignatius Antiochenus, Smyrnenis Antistes Polycarpus; optimè alii innumeri. Heli Sacerdos in primo velut gradu constitit. Nam cum ei Samuel divino jussu imminuentem malorum seriem prædixisset, subjunxit Heli patiens auditor: Dominus est, quod bonum est in oculis suis faciat. Jobus altior ivit; datus præcæ legi in speculum Patientiæ. Et an non quævis animo libenti pertulisse censendus, qui dixit: Si bona suscepimus de manu Domini, mala quare non suscipiamus? Sit nomen Domini benedictum. En volentem & lubentem Jobi animum in adversa omnia. Hæc tamen à Deo non petiit, neque enim illum ulcerum thesaurum desideravit, neque illam liberorum stragem optavit. At verò in lege novæ discipulus Christi Andreas crucem omnibus votis expetiit, cunctis conspectam amicissimè salutavit, Salve, o bona crux. Depo-

Bbbbb nendus